

МІЖНАРОДНІ ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Дорошкевич Д.В., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна

Мокін Є.М., Національний транспортний університет, Київ, Україна

INTERNATIONAL LOGISTICS SYSTEMS IN CONTEX OF GLOBALIZATION

Doroshkevych D.V., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine

Mokin E.M., National Transport University, Kyiv, Ukraine

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЛОГИСТИЧЕСКИЕ СИСТЕМЫ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Дорошкевич Д.В., кандидат экономических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Мокин Е.М., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка питання.

У сучасних умовах розвитку господарства для підприємств України виникає гостра необхідність звернути серйозну увагу на оптимізацію своєї діяльності, тому що в усій більшій ступені в країні вкорінюються принципи ринкової економіки, підсилюється конкуренція. У цьому контексті особливого значення набуває створення систем, що дозволяють підвищити ефективність управління матеріальними потоками, що поліпшує всю господарську діяльність. Резерви підвищення конкурентоздатності в сфері виробництва для багатьох українських підприємств, практично вичерпані. Тому необхідно більше уваги приділяти оптимізації процесів, пов'язаних зі сферою обігу. У цілому, цю проблему можна визначити як формування конкурентних переваг через скорочення логістичних витрат і поліпшення якості обслуговування на основі створення ефективно функціонуючих логістичних систем.

Успішно працююче підприємство в якості одного з аспектів своєї стратегічної діяльності обов'язково порушує питання про вихід на зовнішні ринки. Тим більше в епоху глобалізації світової економіки, що характеризується утворенням єдиного загальносвітового економічного простору й створенням єдиного ринку виробництва й розподілу матеріальних благ. Поява й швидкий розвиток міжнародних логістичних систем (МЛС) є проявом глобалізації, процесу, який самим прямим образом зачіпає економіку й господарську діяльність підприємств.

Але виходити на міжнародні ринки з архаїчними поданнями, методами й способами здійснення логістичних операцій - свідомо прирєкти себе на невдачу. Правильне формування й подальший розвиток логістичних систем на основі впровадження міжнародних стандартів функціонування логістики є запорукою успішної діяльності на світових ринках й інтеграції українських підприємств у сучасну структуру світової економіки.

Необхідність розгляду питання визначається:

- зростаючою роллю, яку відіграє логістика в господарській діяльності в умовах ринкової економіки, в якості чинника, що формує ключові компетенції та конкурентні переваги при виході підприємств на зовнішні ринки;
- проблемами інтеграції України у світову логістичну інфраструктуру й адаптації її до стандартів і вимог, що діють у розвинених країнах;
- необхідністю формування стратегії, спрямованої на створення ефективно функціонуючих МЛС, що забезпечують високу якість обслуговування клієнтури при низьких витратах, що сприяє просуванню російських товарів на зовнішні ринки;
- необхідністю формування, розвитку й удосконалювання організаційних структур управління МЛС;

- необхідністю застосування сучасних технологій й економічних механізмів формування й розвитку, а також ефективного функціонування МЛС;
- необхідністю визначення основних критеріїв і підходів до аутсорсінгу логістичних послуг у зовнішньоекономічній діяльності, особливо в області транспортування й управління матеріальними запасами; визначенню критеріїв і системи взаємин із провайдерами логістики.

Уряд з увагою ставиться до питань розвитку логістичної інфраструктури і її взаємодії з міжнародним логістичним середовищем. Основним програмним документом, що визначає базові пріоритетні напрямки розвитку логістичної інфраструктури, у тому числі й міжнародної, на довгострокову перспективу є «Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу (ТДК) України до 2015 року й наступний період» [1]. Основна мета цього документа - розвиток транспортної системи країни й інтеграція України у світову логістичну інфраструктуру. У той же час, реалізація цього документа дає можливість українським підприємствам більш ефективно здійснювати логістичні операції на міжнародному рівні, впроваджувати й широко використати в зовнішньоекономічній діяльності сучасні методи формування й функціонування МЛС.

Логістика й логістичні процеси впливають на всі аспекти людської діяльності. Зв'язок логістики з усіма життєвими явищами визначається тим, що об'єктами в логістичних системах є природні, людські, фінансові й інформаційні ресурси. У результаті їхнього функціонування забезпечуються потокові процеси, що лежать в основі світової економіки.

За останні роки процеси глобалізації світової економіки й розвитку системи міжнародних економічних відносин охопили, практично, всі країни миру, підписана безліч міжнародних угод, ефективно працюють авторитетні міжнародні організації, створені зони вільної торгівлі.

Роль логістики істотно зросла в епоху постіндустріалізації, що викликала значні зміни у світовій економіці й частки послуг, що характеризується збільшенням, у виробництві й споживанні світового ВВП. Ці зміни зробили на логістику значний вплив, тому що дана галузь прямо пов'язана з такими явищами постіндустріального розвитку світової економіки, як: активне використання наукових знань і перехід у розвинених країнах на наукомісткі технології, що у свою чергу пов'язане з використанням нових технологій й інновацій у логістиці; доступністю й великою кількістю різної інформації - інформатизація логістичних процесів; доступність коштів зв'язку й транспорту; поліпшення роботи всього логістичного бізнесу за рахунок правильного й раціонального використання трудових ресурсів, росту компетенції персоналу.

Визначено [2], що міжнародна логістика відрізняється від внутрішньої, тому що мова йде не тільки про зміну місць доставки товарів (рис.1).

Важливим явищем у сучасній світовій економіці стало формування в її рамках міжнародних (іноді їх називають глобальними) логістичних систем. До міжнародних логістичних систем відносять міждержавні системи, формовані на рівні декількох країн і навіть континентів.

Глобалізація світової економіки привела до формування міжнародних стандартів функціонування логістичних систем. Рішення організаційних проблем установаження належного стандарту обслуговування клієнтури забезпечується шляхом орієнтації логістичного сервісу на виконання основних показників базового рівня: доступності, функціональності й надійності.

Високі стандарти базового логістичного обслуговування зложилися завдяки глобалізації світової економіки, виходу на міжнародні ринки найбільших провайдерів логістики, здатних забезпечити обслуговування користувачів доступним, надійним і функціональним сервісом. Багато великих провайдерів логістики прийшли й в Україну. Їхня поява на вітчизняному ринку і початок включення України в систему функціонування МЛС є одним із проявів глобалізації світової економіки й зовнішньоекономічної активності українських підприємств.

Існують три основних підходи до формування логістичних систем, як на національному, так і на міжнародному рівнях. Узагальнена характеристика цих підходів представлена в табл. 1.

Однак у сучасних умовах і при тих вимогах, які висуваються перед логістикою, з погляду гарантії якості логістичного обслуговування споживачів і забезпечення чіткого й ефективного функціонування логістичних систем, логістика повинна бути й «операційною», і «гнучкою», і «інтегрованою».

Рисунок 1 – Відмінності міжнародної логістики від внутрішньої

Ринок логістичних послуг у цей час перебуває в стадії фундаментальних змін, що роблять серйозний вплив на роль і масштаби діяльності його учасників і структуру їхніх взаємин. Основними сегментами логістичного ринку є:

- вантажоперевезення й транспортно-експедиторські операції;

- комплексні логістичні послуги, що включають послуги зі зберігання й дистрибуції товарів;
- послуги з оптимізації логістичних бізнесів-процесів (управлінська логістика).

Одним з основних проявів сучасного етапу глобалізації світової економіки є інтеграційні процеси логістичної інфраструктури. Міжнародний характер зв'язків між країнами робить їх взаємно зацікавленими в створенні в кожній з них ефективної й уніфікованої інфраструктури, що володіє достатньою пропускну здатністю й гарантуючим належним рівнем організації й забезпечення роботи каналів поставки продукції. Але в той же час, слід зазначити, що темпи розвитку світової торгівлі перевищують пропускну здатність логістичної інфраструктури окремих регіонів. Характерна ця проблема і для України [3].

Таблиця 1 – Узагальнена характеристика підходів до формування логістичних систем

№	Підходи до формування логістичних систем	Характеристика підходів
1.	Операційний підхід	При організації й здійсненні логістичних операцій основний натиск робиться на вдосконалюванні процесу управління матеріальними потоками в логістичних системах. Підхід спрямований на вдосконалювання різних операцій у логістичних системах
2.	«Гнучка» логістика	Логістика повинна бути гнучкою й здатною до швидкого реагування на можливі зміни в запитах споживачів. Суть підходу в гнучкому й швидкому задоволенні клієнтури
3.	Інтегрований підхід	Інтеграція й координація роботи всіх учасників логістичних ланцюгів у рамках діючих на національному або міжнародному рівні логістичних систем

Незважаючи на зусилля ряду країн, що вживають із метою оптимального використання особливостей і можливостей кожного окремого елемента міжнародної логістичної інфраструктури, можливості їхнього спільного функціонування часто бувають не реалізовані. Причини, що не дозволяють використати переваги окремих елементів, мають різний характер. До них ставляться правові, організаційні й технологічні бар'єри. Одним з перших кроків подолання цих бар'єрів є визначення можливих варіантів ефективного використання різних елементів міжнародної логістичної інфраструктури на устояних вантажонапружених маршрутах міжнародної торгівлі з обліком технологічних, географічних і правових факторів, що впливають на формування всього логістичного процесу в цілому. Подібного роду маршрути одержали назву «транспортних коридорів», хоча вірніше їх було б назвати «логістичними коридорами» з урахуванням того, що елементами їхнього формування є не тільки кошти транспорту, але й багато інших об'єктів й елементи логістичної інфраструктури. Зокрема, при побудові та експлуатації транспортних коридорів використовуються можливості повного використання переваг природної інфраструктури країн.

Висновок.

Існує безліч показників впливу логістичного фактору на ефективність реалізації продукції на міжнародних ринках. Деякі з них прямо пов'язані з фінансами, наприклад такі, як прибутковість на активи, період окупності, внесок у прибуток. Фінансові показники легко визначаються, дозволяють системно підходити до аналізованим проблемам і проводити зіставлення отриманих результатів. Однак у них є свої недоліки, тому що вони скоріше відображають минулі результати, а не поточні. На практиці на додаток до фінансових показників варто користуватися прямими показниками логістичної діяльності: кількістю вантажів, що доставляють, швидкістю оборотності запасів, відстанями перевезення.

Умови глобалізації які сприяють розвитку міжнародної логістики необхідно враховувати для формування раціонального та оптимального логістичного процесу. На основі узагальнюючої характеристики підходів до формування логістичних систем стає можливим вибрати вірний підхід або інтегрувати декілька підходів.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу України до 2015 року й наступний період// - 2013 – URL: www.asmap.org.ua/info/cont_uts.doc
2. Афанасенко И. Коммерческая логистика. Стандарт третьего поколения / И. Афанасенко // Учебник для вузов. – Спб.: Питер, 2012. – 352 с.
3. Дорофеев А. Эффективное управление автоперевозками / А. Дорофеев. – М.: Дашков и Ко, 2012. – 196 с.

REFERENCES

1. The concept of the transport system of Ukraine till 2015 and Beyond. – 2013 – URL: www.asmap.org.ua/info/cont_uts.doc (Ukr)
2. Afanassenko I. Commerce logistic. The standart of third generation. – Saint-Peterburg. Piter, 2012. – 352 p. (Rus)
3. Dorofeev A. The efficient management in transportations. – Moscow. Dashkov and Co, 2012 – 196 p. (Rus)

РЕФЕРАТ

Дорошкевич Д.В. Міжнародні логістичні системи в умовах глобалізації. / Д.В. Дорошкевич, С.М. Мокін // Вісник Національного транспортного університету. Науково-технічний збірник: в 2 ч. Ч. 2: Серія «Економічні науки». – К. : НТУ, 2014. – Вип. 30.

У статті проведений огляд та аналіз основних понять міжнародних логістичних систем та особливості їх функціонування в умовах глобалізації

Об'єкт дослідження – міжнародні логістичні системи.

Мета роботи – проаналізувати та виявити основні тенденції функціонування міжнародних логістичних систем в умовах глобалізації.

Метод дослідження – системний аналіз.

У сучасних умовах розвитку господарства для підприємств України виникає гостра необхідність звернути серйозну увагу на оптимізацію своєї діяльності, тому що в усі більшому ступені в країні вкорінюються принципи ринкової економіки, підсилюється конкуренція. У цьому контексті особливого значення набуває створення систем, що дозволяють підвищити ефективність управління матеріальними потоками, що поліпшує всю господарську діяльність. Резерви підвищення конкурентноздатності в сфері виробництва для багатьох українських підприємств, практично вичерпані. Тому необхідно більше уваги приділяти оптимізації процесів, пов'язаних зі сферою обігу. У цілому, цю проблему можна визначити як формування конкурентних переваг через скорочення логістичних витрат і поліпшення якості обслуговування на основі створення ефективно функціонуючих логістичних систем.

Успішно працююче підприємство в якості одного з аспектів своєї стратегічної діяльності обов'язково порушує питання про вихід на зовнішні ринки. Тим більше в епоху глобалізації світової економіки, що характеризується утворенням єдиного загальносвітового економічного простору й створенням єдиного ринку виробництва й розподіли матеріальних благ. Поява й швидкий розвиток міжнародних логістичних систем є проявом глобалізації, процесу, який самим прямим образом зачіпає економіку й господарську діяльність підприємств.

Результати статті можуть бути використані керівництвом транспортно-логістичних компаній.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкту дослідження – розробка інформаційно-методичної моделі функціонування логістичних систем.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ЛОГІСТИКА, ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, МІЖНАРОДНІ ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ.

ABSTRACT

Doroshkevych D.V., Mokin E.M. International logistics system in context of globalization. Visnyk National Transport University. Scientific and Technical Collection: In Part 2. Part 2: Series «Economic sciences». – Kyiv: National Transport University, 2014. – Issue 30.

The article review and analysis of the basic concepts of international logistics systems and peculiarities of their functioning in context of globalization.

The object of study - international logistics systems.

Purpose - to analyze and identify the main trends of the international logistics systems in the context of globalization.

The method of investigation - a systematic analysis.

In the present conditions of economic development for the enterprises of Ukraine there is an urgent need to pay serious attention to the optimization of their activities, so that all the greater extent of the country rooted principles of market economy, competition is enhanced. In this context, special importance is the creation of systems that improve the efficiency of materials management, improving all business activities. Provisions for increasing competitiveness in the production of many Ukrainian enterprises virtually exhausted. Therefore, it is necessary to pay more attention to optimizing the processes associated with the sphere of circulation. In general, this problem can be defined as creating competitive advantage by reducing logistics costs and improve service quality based on the creation of effective logistics systems.

Successfully operating company as one of the aspects of their strategic activities necessarily raises the question of access to foreign markets. Especially in the era of globalization of the world economy, which is characterized by the formation of a unified global economic space and the creation of a single market for the production and distribution of wealth. The emergence and rapid development of international logistics systems are a manifestation of globalization, a process that most directly affect the way the economy and economic activity of enterprises.

The results of the paper can be used by management transport and logistics companies.

Forecast assumptions about the object of study - the development of information and methodological model of operation of logistics systems.

KEY WORDS: LOGISTICS, GLOBALIZATION, INTERNATIONAL LOGISTICS SYSTEM.

РЕФЕРАТ

Дорошкевич Д.В. Международные логистические системы в условия глобализации. / Д.В. Дорошкевич, Е.М. Мокин // Вестник Национального транспортного университета. Научно-технический сборник: в 2 ч. Ч. 2: Серия «Экономические науки». – К. : НТУ, 2014. – Вып. 30.

В статье проведен обзор и анализ основных понятий международных логистических систем и особенностей их функционирования в условиях глобализации.

Объект исследования – международные логистические системы.

Цель работы – проанализировать и определить основные тенденции функционирования международных логистических систем в условиях глобализации.

Метод исследования – системный анализ.

В современных условиях развития предпринимательской деятельности Украины появляется острая необходимость обратить серьезное внимание на оптимизацию своей деятельности потому, что всё в большей степени в стране укореняется принципы рыночного отношения, усиливается конкуренция. В контексте особое значение имеет создание систем, которые позволяют повысить эффективность управления материальными потоками, что облегчает ведение предпринимательской деятельности. Резервы повышения конкурентоспособности в сфере производства для многих украинских предприятий, практически исчерпались. По этому, необходимо больше внимания уделять оптимизации процессов, связанных со сферой оборота. В целом, эту проблему можно определить как формирования конкурентных преимуществ через сокращение логистических расходов и улучшению качества обслуживания на основе создания эффективно функционируемых логистических систем.

Успешно функционирующее предприятие в качестве одного из аспектов своей стратегической деятельности обязательно нарушает вопрос про выход на внешние рынки. Тем бодем, в эпоху глобализации мировой экономики, которое характеризуется созданием единого общемирового

пространства и созданием единого рынка производства и распределения материальных благ. Появление и скорое развитие международных логистических систем есть проявлением глобализации, процесса, который самым прямым образом цепляем экономику и господарскую деятельность предприятий.

Результаты статьи могут быть использованы руководством транспортно-логистических компаний.

Прогнозные допущения касательно развития объекта исследований – разработка информационно-методичной модели функционирования логистических систем.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ЛОГИСТИКА, ГЛОБАЛИЗАЦИЯ, МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЛОГИСТИЧЕСКИЕ СИСТЕМЫ.

АВТОРИ:

Дорошкевич Дарія Вячеславівна, кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, доцент кафедри менеджменту, e-mail: dariya.dor@gmail.com, тел. +380503583968, Україна, 01010, м.Київ, вул. Суворова 1.

Мокін Євген Михайлович, Національний транспортний університет, аспірант, e-mail: emm.main@gmail.com, тел. +380936304925, Україна, 01010, м.Київ, вул. Суворова 1.

AUTHORS:

Doroshkevych Dariya V., Ph.D, National Transport University, associate professor of department of management, e-mail: dariya.dor@gmail.com, tel. +380503583968 Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str. 1.

Mokin Eugene M., National Transport University, postgraduate, e-mail: emm.main@gmail.com, tel. +380936304925 Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str. 1.

АВТОРЫ:

Дорошкевич Дарья Вячеславовна, кандидат экономических наук, Национальный транспортный университет, доцент кафедры менеджмента, e-mail: dariya.dor@gmail.com, тел. +380503583968, Украина, 01010, г.Киев, ул. Суворова 1.

Мокин Евгений Михайлович, Национальный транспортный университет, аспирант, e-mail: emm.main@gmail.com, тел. +380936304925, Украина, 01010, г.Киев, ул. Суворова 1.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бідняк М.Н., доктор технічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри менеджменту, Київ, Україна.

Мармуль Лариса Олександрівна, доктор економічних наук, професор, Херсонський державний аграрний університет, професор кафедри обліку та аудиту, Херсон, Україна.

REVIEWERS:

Bidnyak M.N., Ph.D., Engineering (Dr.), professor, National Transport University, professor, department of management, Kyiv, Ukraine.

Marmul L.A., Ph.D., Economics (Dr.), professor, Kherson National Agrarian University, professor, department of accounting and audit, Kherson, Ukraine.